

Milé čitateľky a čitatelia, vitajte na stránkach nášho občasníka pre študentky (a ďalších zvedavých ľudí) venovaného rodovej rovnosti na východe Slovenska.

Postupne Vás budeme informovať v nepravidelných rubrikách o organizáciách, ktoré sú aktívne v presadzovaní rodovej rovnosti na východe Slovenska (ČO ROBIA), o aktivitách, ktoré pre nás chystajú, ako aj o tom, čo sa im už podarilo.

Vysvetlíme si niektoré oblasti, ktoré sa týkajú rodovej rovnosti – vždy podľa aktuálneho kalendára (ČO TO ZNAMENÁ a KALENDÁR). Zoznámime Vás s významnými ženami, ktoré v minulosti aktívne ovplyvnili nielen náš región, či Slovensko, ale aj svet (KTO BOLA ...), odporučíme vám na čítanie nejakú knihu z našej knižnice (ČO ČITAŤ), alebo dobrý film (ČO POZERAŤ).

_k a l e n d á r

1. október – Beh na opätkoch v rámci akcie FemFest 2017

Podujatie organizuje o.z. *Mymamy* Prešov. *FemFest* 1. 10. 2017 pokračuje aktivitou *Beh na opätkoch* pre mužov v Lanovom centre v Prešove. Aktivita vyzýva všetkých chlapov, aby si prišli aspoň na chvíľu skúsiť, aké je to chodiť v topánkach druhého pohlavia. Súčasťou akcie bude aj luxusný sprievodný program – na začiatok dobrodružná výprava pre deti, ktorú si pripraví inštruktori Lanového centra, od 16-tej detské predstavenie

od divadla *Portál* a o 18-tej, už po behu, sa môžete tešiť na koncert jedinečného fenoménu na slovenskej folkovej scéne – *Wandererových Segier*.

Program:

15:00 - otvorenie,
dobrodružná výprava pre
všetky zúčastnené deti
16:00 - divadlo *Portál*
17:00 - Beh na opätkoch
18:00 - *Wandererove Segry*

Podujatie je realizované s finančnou podporou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky v rámci dotačného programu na presadzovanie, podporu a ochranu ľudských práv a slobôd a na predchádzanie všetkým formám diskriminácie, rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatným prejavom intolerancie.

15. október – Svetový deň vidieckych žien

Svetový deň vidieckych žien bol vyhlásený v roku 1995 na pekinskej konferencii venovanej problematike žien. Tento deň sa oslavuje pod záštitou OSN a je príležitosťou na uznanie dôležitosti vidieckych žien pri posilňovaní poľnohospodárstva a rozvoja vidieka po celom svete. Na Slovensku sa pri tejto príležitosti uskutočňuje súťaž *Vidiecka žena – líderka roka*, ktorej cieľom je ohodnotiť prácu vidieckych žien, ich rozhodujúcu úlohu a príspevok žien pri výrobe potravín.

_čo to znamená

... feministická pedagogika

Zaoberá sa sociálnymi nerovnosťami vo vyučovaní založenými na rode, etnicite, sexuálnej orientácii a ďalších kategóriách štrukturujujúcich spoločenské systémy.

Spochybňuje pedagogické prístupy vychádzajúce z patriarchálneho usporiadania spoločnosti a uplatňujúce výlučnú autoritu vyučujúceho / vyučujúcej.

Feministická pedagogika sa nedá charakterizovať ako jednotný pedagogický prúd, ktorý by bol reprezentovaný jej zakladateľkami a zakladateľmi. V zásade vychádza z feministických princípov a analýz rodu. Zameriava sa nielen na obsah vyučovania, ale hlavne na jeho formu. Vyučovanie nemá byť iba racionálny, intelektuálny proces, rozhodne nemá prebiehať „zhora nadol“.

Má byť vstupnou bránou ku kritickému mysleniu.

Jednou z charakteristík feministickej pedagogiky je **schopnosť a ochota vyučujúcich podeliť sa so študujúcimi o moc**, ktorá je im inštitucionálne daná. Ide teda o rozloženie authority, moci a poznania medzi všetkých zúčastnených v pedagogickom procese.

Dôležité je všímať si vyučovací proces cez tzv. **„viacnásobnú optiku“ („multiple lens“)**, ktorá zahŕňa rod, etnicitu, sociálnu triedu, vek a sexualitu. Rod je považovaný za jednu z hlavných kategórií, podľa ktorých sa distribuuje nerovnosť vo vzdelávacom systéme – tak ako v spoločnosti.

V rámci konceptualizácie feministickej pedagogiky sa zvyčajne prezentuje **šest všeobecných princípov** (Weiner, 2006):

- reformácia vzťahu učiteľ/ka - študent/ka, stieranie rolí

- posilnenie: umožniť, aby aspoň časť moci bola zdieľaná
- budovanie komunity: kolaboratívne učenie cez vzťahy a dialóg
- pozdvihovanie individuálneho hlasu: rozširovať právo vyjadriť sa
- rešpekt pre inakosť, rozdielnosť osobných skúseností: priznať osobnej skúsenosti dôležitosť v učení
- spochybňovať tradičné názory, pohľady: odhaľovať sociálny a politický pôvod teórií, výskumov a vzdelávania.

Princípy feministickej pedagogiky sa nedajú uplatňovať s rodovo necitlivými pedagogičkami/pedagógmi.

_kto bola...

Všimli ste si, ako je v učebniciach málo žien? Neznamená to, že nehrali v našich dejinách žiadnu rolu – práve naopak. Ženy, ktoré predstavujeme v kartovej hre kvarteto **Významné rodáčky** (EsFem, 2016) prispeli k rozvoju rôznych oblastí ľudskej činnosti. Väčšina z nich musela za seba a svoje sny bojovať. **Mária Terézia Brunšviková**, pedagogička, sociálna pracovníčka, ktorú dnes z kvarteta predstavíme, bola jednou z nich.

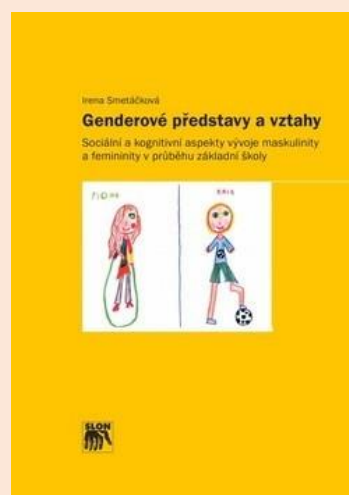
Mária Terézia Brunšviková (1775 – 1861)

Narodila sa v Bratislave. Grófkou, príslušníčkou šľachtického rodu. V mladosti sa venovala hudbe a literatúre, neskôr sa stala priekopníčkou výchovy detí v predškolskom veku a zakladateľkou prvej detskej opatrovne v rakúskej monarchii na území Slovenska v Banskej Bystrici. Zakladala ženské dobročinné spolky. Propagovala polytechnickú výchovu žien a zakladanie materských škôl. Rozvinula zásady, obsah a metódy predškolskej výchovy škótskeho pedagóga S. Wilderspina.

_čo čítať

Irena Smetáčková:
**Genderové představy
a vztahy**
SLON (2016),
ISBN 978-80-74192-29-6

Kniha rieši tri základné okruhy otázok:

1. Aké predstavy o maskulinite a femininite (tzv. rodové schémy) si vytvárajú deti vo veku 6 až 15 rokov?
2. Ako sa v zmiešaných školských kolektívoch prejavuje rod? Aké vzťahy majú medzi sebou chlapci a dievčatá?
3. Ako spolu súvisí kognitívna a sociálna oblasť rodového vývoja? Ako detské rodové schémy ovplyvňujú komunikáciu a vzťahy v zmiešaných skupinách a naopak?

Ku každej z otázok sú predstavené aktuálne zahraničné výskumy, psychologické a sociologické teórie a výsledky autorkinho vlastného výskumu.

Výskumu sa zúčastnilo 435 detí z 20 školských tried pokrývajúce všetky ročníky základnej školy. V každej triede bola uskutočnená prípadová štúdia s využitím pozorovania, kresby ideálneho dievčaťa a ideálneho chlapca, sociometrického ratingového dotazníka a rozhovor s deťmi a vyučujúcimi.

Výskum ukázal, že rodové schémy sú založené na znakoch socio-kultúrnej povahy a sú silne komplementárne. Schémy mladších detí sú homogénne, u starších detí narastá flexibilita a variabilita schém. V triedach tak deti ako aj vyučujúci často využívali delenie na dievčatá a chlapcov. Vzťahy medzi oboma rodovými podskupinami sú horšie ako vnútri skupín. Pri vzájomnom kontakte detí často tematizujú rodové hranice. Konkrétne boli identifikované tri praktiky používané k obhajobe existujúcich hraníc maskulinity a femininity a jedna praktika, ktorá tieto hranice menila.

Kniha prináša vhl'ad do rodovej štruktúry detských životov. Kniha môže byť prínosom pre všetkých, ktorí s deťmi pracujú a snažia sa lepšie porozumieť ich svetu.

Knihu nájdete v knižnici EsFemu v Prešove.

_čo pozerať

Úsmev Mony Lisý (Mona Lisa Smile)

(USA, 2003, réžia: Mike Newell)

Katherine Watson (JULIA ROBERTS) v roku 1953 prichádza na prestížnu univerzitu Wellesley, kde získala miesto profesorky histórie umenia. Očakáva, že jej študentky, ktoré patria k najlepším vysokoškoláčkam v krajine, využijú všetky možnosti, ktoré im súčasná povojnová doba ponúka. Rýchlo však zistí, že prostredie na prestížnej škole je veľmi konzervatívne. Jej kolegyně si stále myslia, že zásnubný prsteň je pre mladú ženu oveľa väčšou životnou výhrou ako kvalitné vzdelanie. Keď Katherine začne svoje študentky povzbudzovať k tomu, aby začali premýšľať nezávisle, dostane sa do konfliktu s ostatnými profesormi, niektorými absolventami a dokonca aj s jednou zo svojich študentiek.

čo robia

Business and Professional Women Slovensko

Prešov

<http://www.bpw-slovakia.org>

Členkami sú úspešné ženy v rôznych oblastiach. Ich spoločnou prioritou je ďalší osobný a profesionálny rozvoj.

Združujú ženy vo vedúcich pozíciách, podnikateľky, mladé ženy budujúce kariéru.

Cieľom občianskeho združenia BPW Slovakia je:

Poskytovanie osvetovej, poradenskej, vzdelávacej, výchovnej a vedeckej činnosti s cieľom napomáhať personálnemu rozvoju jej členiek.

BPW projekty pomáhajú ženám:

- vstúpiť a prestúpiť do zamestnaneckých vzťahov,
- začať a rozvíjať vlastné obchodné činnosti alebo profesie,
- ochraňovať ich práva,
- prekonať vlastné obmedzenia,
- vytvárať výchovné prostredie v práci, vzdelaní, rozvoji zdravia žien.

V apríli v roku 2017 zorganizovali v Prešove Konferenciu pre ženy, ktorej obsahom bola stále aktuálna téma 21. storočia O RODOVEJ ROVNOSTI.

Konferencia sa konala pod záštitou MPSVaR – odbor rodovej rovnosti v spolupráci s mestom Prešov a garantom OZ MyMamy, Prešov.

Konferencia priniesla ženám náhľad do súčasného stavu rodovej rovnosti v rámci EÚ a tiež inšpiratívne prednášky o tom, ako môžu ženy svojou aktivitou k rodovej rovnosti samé prispievať.

© EsFem

www.esfem.sk

<https://www.facebook.com/ozEsFem/>

e-mail: esfem@esfem.sk

Občasník o rodovej rovnosti je jednou z aktivít projektu o.z. E sFem, ktorý sa realizuje z Dotácie na podporu rodovej rovnosti podľa § 9a zákona o dotáciách, vďaka finančnej podpore Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny SR.